Pedagogikada zamonaviy ta’lim texnologiyalarining ahamiyati

Nurmuhammadova Qunduzoy Ahmadjon qizi,,
Qodirova Mohinur Mansurbek qizi,
Turdiyeva Shohidaxon Anvarjon qizi.

Andijon davlat pedagogika instuti 2-bosqich talabasi Pedagogika fakulteti kafedrasi katta o’qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada pedagogika fanida zamonaviy ta’lim texnologiyalarining o‘rni, ularning ta’lim samaradorligini oshirishdagi ahamiyati hamda o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga yo‘naltirishdagi roli yoritilgan. Shuningdek, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va innovatsion yondashuvlarning pedagogik jarayondagi samarasi ilmiy jihatdan tahlil qilingan.

Kalit so’zlar : pedagogika, zamonaviy ta’lim, innovatsion texnologiyalar, interfaol metodlar, AKT, ta’lim sifati, pedagogik mahorat, motivatsiya

IMPORTANCE OF MODERN EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN PEDAGOGY

Abstract: This article discusses the role of modern educational technologies in pedagogy, their importance in increasing educational efficiency and their role in directing students to independent thinking. Also, the effectiveness of interactive methods, information and communication technologies and innovative approaches in the pedagogical process is scientifically analyzed.

Key words: pedagogy, modern education, innovative technologies, interactive methods, ICT, quality of education, pedagogical skills, motivation

Kirish: Pedagogika (qadimgi yunoncha: παιδαγωγική) — tarbiya, ta’lim hamda ma’lumot berishning nazariy va amaliy jihatlarini o‘rganuvchi fanlar majmuasi. Pedagogika institutlari va ayrim boshqa o‘quv yurtlarida mutaxassislik dasturi asosida o‘rganiladigan o‘quv predmeti ham pedagogika deb yuritiladi. Bugungi globallashuv davrida ta’lim tizimini zamonaviy talablar asosida rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Jamiyat taraqqiyoti ta’lim sifatiga bevosita bog‘liq bo‘lib, pedagogika fanining rivojlanishi ham aynan shu jarayon bilan chambarchas aloqadordir. Hozirgi davrda an’anaviy o‘qitish usullari bilan bir qatorda innovatsion va interfaol metodlardan foydalanish zarurati ortib bormoqda.

Zamonaviy ta’lim texnologiyalari o‘quvchilarni faollikka undaydi, ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi hamda bilimlarni amaliyot bilan bog‘lash imkonini beradi. Shu sababli pedagogik faoliyatda zamonaviy texnologiyalarni qo‘llash ta’lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Asosiy qism: Zamonaviy ta’lim texnologiyalari tushunchasi Ta’lim texnologiyasi – bu ta’lim jarayonini samarali tashkil etishga qaratilgan metodlar, vositalar va usullar tizimidir. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar o‘quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta’lim berishni nazarda tutadi. Bugungi kunda pedagogika fanida quyidagi zamonaviy texnologiyalar keng qo‘llanilmoqda: interfaol metodlar; axborot-kommunikatsiya texnologiyalari; loyiha asosida o‘qitish; masofaviy ta’lim; muammoli ta’lim texnologiyalari. Mazkur texnologiyalar ta’lim jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etishga xizmat qiladi. Interfaol metodlarning ahamiyati Interfaol metodlar pedagog va o‘quvchi o‘rtasidagi faol hamkorlikni ta’minlaydi. “Aqliy hujum”, “Debat”, “Klaster”, “Insert” kabi

metodlar o‘quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi. Masalan, “Debat” metodida o‘quvchilar o‘z fikrini dalillar asosida himoya qiladi. Bu esa ularda mantiqiy va tanqidiy fikrlash ko‘nikmasini shakllantiradi. “Aqliy hujum” metodida esa o‘quvchilar erkin fikr bildiradi va yangi g‘oyalar ishlab chiqadi. Interfaol metodlarning asosiy afzalligi shundaki, o‘quvchi dars jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi. Natijada bilimlar uzoq muddat xotirada saqlanadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining roli Hozirgi davrda AKT vositalarisiz ta’lim jarayonini tasavvur qilish qiyin. Kompyuter, internet, multimedia vositalari va elektron platformalar o‘quvchilarning bilim olish imkoniyatlarini kengaytiradi. Masalan, video darslar va elektron taqdimotlar orqali murakkab mavzularni tushuntirish osonlashadi. Onlayn platformalar esa masofadan turib bilim olish imkonini yaratadi. Geografiya fanida interfaol xaritalar, virtual sayohatlar va iqlim modellaridan foydalanish o‘quvchilarning mavzuni chuqurroq tushunishiga yordam beradi. Pedagogning zamonaviy faoliyati Zamonaviy pedagog faqat bilim beruvchi emas, balki: yo‘naltiruvchi; motivator; tashkilotchi; maslahatchi sifatida faoliyat yuritishi kerak. O‘qituvchi zamonaviy metodlarni yaxshi bilishi, axborot texnologiyalaridan foydalana olishi va o‘quvchilarning qiziqishini hisobga olgan holda dars tashkil etishi zarur. Pedagogik mahoratning muhim jihatlaridan biri – o‘quvchilar bilan samarali muloqot o‘rnatishdir. Chunki ijobiy psixologik muhit ta’lim samaradorligini oshiradi. Zamonaviy ta’limning afzalliklari Zamonaviy pedagogik texnologiyalar quyidagi natijalarni beradi: ta’lim sifati oshadi; o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi rivojlanadi;

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy ta’lim texnologiyalari pedagogika fanining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Ular ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarning bilim va ko‘nikmalarini rivojlantirish hamda mustaqil fikrlashini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Interfaol metodlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish orqali ta’lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali tashkil etish mumkin. Zamonaviy pedagog esa doimo o‘z ustida ishlashi, yangi metodlarni o‘rganishi va ularni amaliyotda qo‘llashi zarur. Kelajakda innovatsion texnologiyalarni ta’lim tizimiga keng joriy etish orqali raqobatbardosh, bilimli va ijodkor yoshlarni tarbiyalash mumkin bo‘ladi.Ayniqsa, nuqsonlarni erta aniqlash, diagnostika va korreksion-kompensator yondashuvlardan foydalanish bolaning keyingi taraqqiyoti uchun muhim omil hisoblanadi.Shuni ta’kidlash lozimki, anomal bolalarning o‘qitilishi va tarbiyalanishi oila, maktab va mutaxassislar o‘rtasidagi uzviy hamkorlikni talab etadi. To‘g‘ri tashkil etilgan korreksion ta’lim jarayoni bolalarning mustaqilligi, mehnat ko‘nikmalari, ijtimoiy moslashuvi va shaxs sifatida shakllanishiga katta ta’sir ko‘rsatadi. Demak, korreksion pedagogika ijtimoiy ahamiyati yuqori bo‘lgan sohaga aylangan bo‘lib, jamiyatning har bir a’zosiga teng imkoniyat yaratishga qaratilgan insonparvarlik g‘oyalariga asoslanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Soliyev A.S. Maxsus pedagogika. — Toshkent: O‘zMU nashriyoti, 2018.

2. Abdullayeva B.S., Ro‘ziyev Y.Z. Pedagogika asoslari. — Toshkent: Fan, 2020.

3. “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun, O‘zbekiston Respublikasi, 2020.

4. Inklyuziv ta’lim konsepsiyasi (2020–2025 yillar).

5. Defektologiya va logopediya bo‘yicha ilmiy qo‘llanmalar, Toshkent, 2019.